

Liefdesdrama langs de Vaartdijk

De Nauernasche Vaart, gegraven in 1633-1634, kan erg idyllisch zijn; langs de vaart kun je erg mooi lopen en fietsen, zeker zo midden in de zomer. Sinds bijna vijftig jaar razen over de oostelijke oever tussen Westzaan en Krommenie/Wormerveer de auto's, maar voor 1969 was het daar een heel stuk stiller. Bovendien lag de Coentunnelweg er nog niet. Die idylle zie je wel terug in oude foto's.

Toch, bij deze prachtige foto's, een triest verhaal... Er heeft zich langs de vaart tussen Westzaan en Krommenie een persoonlijk drama afgespeeld en wel op 10 mei 1942, in oorlogstijd. De titel van dit stukje had namelijk ook 'Moord te Westzaan' kunnen zijn. Ik vond er wat over in oude kranten, waarin je digitaal kunt "grasduinen" op bijvoorbeeld <<http://www.delpher.nl/>> en <<http://archieff.zaanstad.nl/>> .

Een reconstructie uit enkele krantenartikelen. Op dinsdagavond 10 maart 1942, het was behoorlijk koud maar droog, liepen een 23-jarige jongeman met zijn één jaar jongere vriendin, de naaister Johanna H. Kaat, over het Vaartdijkje bij Westzaan. Ze hadden al een tijdje verkering, hij was bij haar ouders in de kost want hij werkte in Amsterdam maar zijn ouders woonden in Nijkerk. Het liep echter al langere tijd niet lekker in hun relatie: Vermoedelijk de ouders van het meisje waren namelijk tegen hun huwelijk. De jongen wilde graag trouwen maar zij hield het daarom steeds tegen. Deze avond kon hij er niet langer tegen: "deze jongeman, die bekend staat als doldriftig (...)" werd zo boos op zijn vriendin dat hij haar wurgde. Ontzet over zijn daad vluchtte hij diezelfde avond nog naar Nijkerk...

Aanleg van de provincialeweg

Rond 9 uur liepen er wat wandelaars over het dijkje die "een afschuwelijke ontdekking" deden. Zij meldden het voorval bij de politie te Krommenie, maar het bleek op Westzaans grondgebied te zijn dus was het een zaak voor de politie alhier. Burgemeester Jantzen en de Officier van Justitie uit Haarlem kwamen ter plekke. Dokter C. de Jong (die tot 1946 dorpsarts was en op Kerkbuurt 20 woonde) moest de lijkschouwing verrichten. Het slachtoffer werd vervolgens naar het lijkenhuisje bij de Grote Kerk van Westzaan vervoerd. De overlijdensakte werd rond half 11 opgemaakt.

De dader besloot, ongetwijfeld na een slapeloze nacht, zich de volgende morgen te melden op het politiebureau in Amsterdam en werd gearresteerd. De verdenking rustte al op hem omdat hij niet bij zijn kostadres was aangekomen. *"Men kende de hevige driftbuien van den jongeman en wist ook, hoe groot de oneenigheid somwijlen was tusschen de jongelui over de trouwplannen..."* Anderzijds: *"Zowel slachtoffer als dader stonden zeer gunstig bekend in hun woonplaats"*. Op de 13e ging hij richting de koepelgevangenis in Haarlem. De jongen had verschrikkelijk spijt van zijn daad maar wat betreft de strafmaat hielp hem dat weinig. De rechtszaak zou een paar jaar beslag nemen: er kwam een rechtszitting, een hoger beroep en zelfs een zitting voor het toenmalige Hof van Cassatie in Den Haag *"die verdachte veroordeelde tot een gevangenisstraf van 10 jaar met aftrek der geheele preventieve hechtenis, door te brengen in een gewone strafgevangenis."* En zo eindigde een wandeling langs de Nauernasche Vaart op een voorjaarsavond in een regelrecht drama.

Jan van der Male

